

ГЕОГРАФІЯ ПРОВІДНИХ ВИДІВ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В МЕЖАХ ТУРИСТИЧНИХ МАКРОРЕГІОНІВ СВІТУ

Арсененко І. А.

*кандидат географічних наук, доцент
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

Левада О. М.

*кандидат географічних наук, доцент
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

Хомотюк Д. М.

*студентка II курсу, спеціальність «Туризм»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

Міжнародний туризм (МТ) має глибокі історичні коріння. Перші подорожі були викликані господарськими, суспільними, адміністративними потребами і бажанням людини отримати нові знання, враження, які поступово перетворилися в одну з найважливіших потреб, а в середині ХХ століття викликали до життя цілу сферу соціально-економічної і культурно-історичної діяльності.

На початку ХХІ століття МТ є глобальним суспільним явищем, одним з найбільш активних форм організації дозвілля та відпочинку, веде до гармонізації відносин між різними народами, розширенням міжнародних культурних зв'язків між багатьма країнами і регіонами світу.

МТ як соціально-економічна система визначається сукупністю відносин, зв'язків і явищ, що виникають під час перебування людей поза місцями їх постійного проживання, і які не пов'язані з їх професійною або трудовою

діяльністю; великий міжгалузевий комплекс, що спрямований на надання туристичних послуг, розвиток якого суттєво впливає на прогрес людства в цілому.

Сучасні тенденції розвитку МТ свідчать про його позитивну та сталу динаміку, незважаючи на політичні проблеми, економічні кризи, природні катаклізми та ін.

У багатьох країнах світу МТ є джерелом валютних надходжень, завдяки якому підтримується достатньо високий рівень соціально-економічного розвитку, що сприяє добробуту громадян.

Основний обмін туристами та екскурсантами здійснюється між країнами - постачальниками туристів, і формується основний потік туристів до країн, що розвиваються.

У 1950 р. туристичну діяльність в світі здійснювали 25,3 млн. осіб, у 2000 р. туристичні прибуття збільшилися до 698,3 млн. осіб, в 2012 р. подолана історична відмітка в один мільярд подорожуючих (1 млрд. 35 млн. туристів). Надходження річних експортних доходів від МТ у світі складають понад 1,1 млрд. дол. США [1, 2].

У 2016 р. попит на МТ залишився незмінним, незважаючи на труднощі. За даними останнього видання Барометра міжнародного туризму UNWTO, кількість міжнародних туристичних прибуттів зросла на 3,9%, що дорівнює 1 млрд. 235 млн. 600 тис. туристів (кількість міжнародних туристів збільшилася майже на 46 млн. осіб у порівнянні з показником за 2015 р.). В економічно розвинутих країнах подорожувало 685 млн. осіб, а в країнах, що розвиваються 550,6 млн. осіб [1, 2].

2016 р. став сьомим роком стійкого зростання МТ поспіль, після глобальної фінансово-економічної кризи 2009 р. Такого періоду безперервного, стабільного зростання не спостерігалось з 60-х років ХХ століття. Внаслідок цього в 2016 р. кількість міжнародних туристів, що подорожують по світу,

зросло на 300 млн. осіб, у порівнянні з докризовим показником за 2008 р. Доходи від МТ в цей період збільшувалися відповідними темпам.

У розрізі туристичних макрорегіонів світу в 2016 р. Європейський туристичний макрорегіон (ЄТМ) відвідало – 619,7 млн. осіб, Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон (АТТМ) - 282,9 млн. осіб, Американський туристичний макрорегіон (АТМ) - 201 млн. осіб, Африканський туристичний макрорегіон (АФТМ) - 58 млн. осіб, Близькосхідний туристичний макрорегіон (БВТМ) - 54 млн. осіб, Південноазіатський туристичний макрорегіон (ПАТМ) - 20 млн. осіб [1, 2].

Проведенні дослідження дозволяють визначити види МТ, які отримали найбільше поширення в межах туристичних макрорегіонів світу:

- пізнавальний туризм (подорож з метою ознайомлення з унікальними природними об'єктами і визначними пам'ятками природи, історії і культури, побутом і традиціями місцевого населення, народними ремеслами і промислами, досягненнями в галузі науки, культури, промислового виробництва, будівництва та ін.) в ЄТМ (Франція, Італія, Іспанія, Великобританія, Росія), в АТТМ (Китай, Японія, Австралія), в АТМ (США, Канада, Бразилія), в БВТМ (Єгипет, Єрусалим), в АФТМ (ПАР, Кенія, Марокко), в ПАТМ (Індія, Шрі-Ланка);

- діловий туризм (подорожі зі службовою або професійною метою без одержання прибутків у місці відрядження, участь у наукових конференціях і конгресах, з'їздах, виробничих нарадах і семінарах, виставках, ярмарках, міжнародних салонах, інші службові поїздки) в АТМ (США, Канада, Куба), в ЄТМ (Німеччина, Великобританія, Бельгія, Іспанія, Франція, Росія, Італія та Туреччина), в АТТМ (Таїланд, Японія, Сінгапур, Індонезія і Китай), в АФТМ (Конго, ПАР, Зімбабве, Ефіопія, Кенія, Марокко), в БВТМ (Саудівська Аравія, Єгипет, Йорданія), в ПАТМ (Індія);

- релігійний туризм (подорожі з метою відвідування святих місць, ознайомлення з релігійними пам'ятками, історією релігії та релігійною культурою, поклоніння релігійним святиням, паломництва) в ЄТМ (Франція, Ватикан, Італія, Ізраїль, Іспанія, Португалія, Росія), АТМ (Мексика), БВТМ (Саудівська Аравія), в АТТМ (Індонезія, Китай, Японія), в ПАТМ (Індія, Шрі-Ланка);

- лікувально-оздоровчий туризм (подорожі з метою лікування, оздоровлення, відпочинку, а також відновлення психічних, емоційних та фізичних сил) в ЄТМ (Чехія, Словаччина, Німеччина, Австрія, Швейцарія, Ізраїль, Іспанія, Італія, Франція, Бельгія), в АТМ (США, Канада, Парагвай, Бразилія, Чилі), в БВТМ (Єгипет, ОАЕ, Йорданія), в АФТМ (Туніс, Марокко, ПАР, Кенія), в ПАТМ (Індія і Шрі-Ланка), в АТТМ (Австралія, Таїланд, Індонезія, Малайзія, Китай, Гаваї) [1, 2].

На глобальному рівні до сучасних проблем розвитку МТ насамперед відносяться: проблеми безпеки туристичної подорожі, екологічні, соціально-культурні та економічні проблеми на рівні туристичних макрорегіонів та їх субрегіонів. Не вирішення цих проблем призведе до зниження конкурентоспроможності світової туристичної галузі, а відповідно і відсутність можливостей для задоволення постійно зростаючого попиту на надання якісних туристичних послуг в межах туристичних макрорегіонів світу.

У 2030 р. кількість міжнародних туристичних прибуттів досягне 1,8 млрд. осіб, це означає, що понад 5 млн. осіб щодня будуть перетинати міжнародні кордони з туристичною метою і метою організації дозвілля. Надходження від МТ складатимуть понад 2 трлн. дол. США [1, 2].

Туристична активність у XXI столітті призведе до розширення традиційного ринку подорожей, найбільш перспективними видами МТ будуть: пригодницький, культурно-пізнавальний, екологічний, круїзний, діловий і космічний туризм [1].

Таким чином, подальший розвиток МТ має ґрунтуватися на використанні сучасних механізмів господарювання та ефективних організаційно-управлінських структур, економічній свободі споживачів і виробників туристичного продукту, що в умовах вільної конкуренції забезпечить насичення ринку високоякісними туристичними послугами і сприятиме подальшому соціально-економічному розвитку туристичних макрорегіонів світу.

Література

1. Спрос на международный туризм остается прежним, несмотря на трудности [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org/ru/press-release/2017-01-17/spros-na-mezhhdunarodnyi-turizm-ostaetsya-prezhnim-nesmotrya-na-trudnosti>
2. UNWTO World Tourism Barometer [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_barom17_01_january_excerpt_.pdf